

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Warszawa, data: 30 lipca 2025 r.

znak sprawy: DRP-VIII.054.3.2025.MK

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 10826 Pani Poseł Anny Schmidt
w sprawie zwiększenia środków na wsparcie samorządów przygranicznych
w związku z kryzysem migracyjnym na granicy z Ukrainą**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację, przedstawiam następujące informacje w zakresie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR).

- 1. Czy Ministerstwo planuje zwiększenie krajowych środków finansowych przeznaczonych na wsparcie samorządów przygranicznych, które zmagają się z konsekwencjami kryzysu migracyjnego? Czy rozważane jest rozszerzenie zakresu istniejących programów pomocowych lub uruchomienie nowych inicjatyw, które uwzględnią aktualne potrzeby tych regionów?*

Przedłużające się działania wojenne w Ukrainie i ich narastające w ostatnich miesiącach negatywne oddziaływanie gospodarcze, szczególnie związane ze sferą rolnictwa, transportu i handlu, wymagały korekty podejścia do wsparcia rozwojowego na obszarach przygranicznych. 25 marca 2024 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę nr 19 zmieniającą uchwałę nr 182 Rady Ministrów z dnia 6 października 2023 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Rządowy program rozwoju obszaru Karpat Wschodnich i Roztocza na lata 2023-2030” (M.P. poz. 235, z późn. zmianami), w następstwie czego wprowadzony został program wieloletni pod nazwą „Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024–2030” (dalej: Program).

Program obejmuje swoim zasięgiem pas 21 przygranicznych powiatów i wchodzących w ich skład gmin oraz 4 miasta na prawach powiatu, znajdujące się w bliskiej odległości od granicy. Wnioskodawcą i beneficjentem w ramach Programu mogą być jednostki samorządu terytorialnego (JST), czyli powiaty oraz poszczególne gminy je tworzące, położone na obszarze objętym Programem.

Źródłem finansowania realizacji Programu są dotacje z rezerwy celowej budżetu państwa w łącznej wysokości 500 mln złotych, z czego każde z 4 ww. województw otrzyma po 125 mln złotych. W sumie na lata 2024-2030 na dofinansowanie działań z zakresu polityki rozwoju JST północno-wschodnich obszarów przygranicznych przypadnie co najmniej 625 mln złotych włącznie z wkładem własnym JST. Dysponentem pieniędzy do którego składane są wnioski o dotacje jest właściwy miejscowo wojewoda.

W Programie wyznaczono cztery podstawowe działania do objęcia wsparciem:

- Działanie 1. Poprawa infrastruktury drogowej oraz infrastruktury towarzyszącej i poprawa bezpieczeństwa drogowego;
- Działanie 2. Zielona i niebieska infrastruktura dla ochrony środowiska naturalnego;
- Działanie 3. Stworzenie warunków do rozwoju zrównoważonej turystyki w oparciu o endogeniczne potencjały;
- Działanie 4. Działania służące poprawie stanu infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej w celu zwiększenia dostępności lub jakości usług publicznych.

Program jest obecnie w drugim roku realizacji. Ewentualne decyzje odnośnie jego kontynuacji po roku 2030 będą zapadały w końcowym okresie jego wdrażania.

- 2. Jakie działania podejmuje Ministerstwo w celu wsparcia samorządów przygranicznych w absorpcji środków unijnych przeznaczonych na zarządzanie kryzysami migracyjnymi? Czy istnieją plany dotyczące uproszczenia procedur aplikacyjnych lub zwiększenia dostępności funduszy europejskich dla tych jednostek samorządu terytorialnego?*

Wsparcie dla regionów przygranicznych, zwłaszcza tych sąsiadujących z Rosją i Białorusią, jest w dużej mierze determinowane przez narastające w ostatnich latach zagrożenia geopolityczne i hybrydowe. W odpowiedzi na instrumentalizację migracji, prowokacje militarne i ogólną niestabilność wywołaną polityką ww. państw, Unia Europejska (UE) i Polska znacząco wzmacniają mechanizmy wsparcia w ramach polityki spójności.

W dniu 1 kwietnia br. w ramach przeglądu śródkresowego programów polityki spójności na lata 2021-2027 Komisja Europejska (KE) przedstawiła propozycję mającą na celu zwiększenie elastyczności i dostosowanie polityki spójności do nowych wyzwań, z jakimi obecnie mierzą się państwa członkowskie i UE. Proponowane zmiany dotyczą Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, a także Europejskiego Funduszu Społecznego+.

Propozycja KE została przedstawiona w trakcie sprawowania przez Polskę przewodnictwa w Radzie UE. Mając świadomość istotnego znaczenia zaproponowanych rozwiązań Prezydencja Polska niezwłocznie przystąpiła do prac nad tą nowelizacją, co umożliwiło przyjęcie mandatu Rady w ciągu 2,5 miesiąca od daty publikacji. W dniu 18 czerwca br. na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli, tzw. COREPERZE, przyjęto mandat Rady ws. zmian polityki spójności w ramach przeglądu śródkresowego programów polityki spójności na lata 2021-2027. Pracę nad dalszym procedowaniem zmian w ramach przeglądu śródkresowego przejęła prezydencja duńska, która wypracowała porozumienie z Parlamentem Europejskim. W dniu 23 lipca br. podczas posiedzenia COREPER II rezultat prac wypracowany w ramach trilogu będzie zatwierdzany przez Radę UE.

Wśród najważniejszych rozwiązań, z których można skorzystać w ramach zmian wprowadzanych do polityki spójności podczas przeglądu śródkresowego należy wymienić wsparcie dla nowych priorytetów, w tym związanych ze wzmacnianiem zdolności obronnych i bezpieczeństwa oraz wprowadzenie zachęt w postaci m.in.:

- zwiększenia stopy współfinansowania;
- dodatkowych płatności zaliczkowych na poziomie 20 % dla nowych priorytetów nakierowanych na nowe cele UE;
- wydłużenia terminu kwalifikowalności wydatków do 31 grudnia 2030 r. dla programów, które przeznaczą na nowe priorytety co najmniej 10 % swojego budżetu;
- możliwości uzyskania dodatkowych jednorazowych zaliczek w wysokości 1,5 % alokacji programu pod warunkiem przeznaczenia na nowe priorytety co najmniej 10 % alokacji. Dla programów realizowanych w regionach graniczących z Rosją, Białorusią czy Ukrainą poziom tej zaliczki jest znacznie wyższy i wynosi 9,5 %.

Wprowadzenie powyższych zmian powinno uelastyczyć wdrażanie programów polityki spójności na poziomie krajowym i regionalnym, co będzie przekładać się również na możliwości absorpcyjne samorządów lokalnych korzystających z tych środków.

Należy także zwrócić uwagę na specjalne działania skierowane do przedsiębiorców, które przyczyniać się będą zarówno do lokalnego rozwoju gospodarczego jak i pomocy Ukrainie. MFiPR wspólnie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) uruchomił instrument finansowy na rzecz wsparcia przedsiębiorców biorących udział w odbudowie i modernizacji Ukrainy. Projekt ma na celu wsparcie polskich firm działających na terenie Polski w realizacji działań, które wspierają odbudowę potencjału gospodarczego Ukrainy, poprzez zapewnienie preferencyjnego finansowania w postaci pożyczek dla przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Polski. Łączny budżet instrumentu przeznaczony na pożyczki wynosi 250 mln zł

Projekt finansowany jest w całości ze środków Zasobów Zwrotowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Instrument wdrażany jest przez BGK w formule Funduszu Funduszy, poprzez Partnerów Finansujących.

Wsparcie z instrumentu finansowego będzie udzielane na cele obrotowe i inwestycyjne. Fundusz to instrument pożyczkowy. Wysokość finansowania nie może przekroczyć 10 mln zł, okres spłaty pożyczki wynosi do 10 lat, karencja w spłacie do 12 miesięcy. Pożyczki będą oprocentowane na warunkach korzystniejszych niż rynkowe (2 %) i będą udzielane w formie pomocy de minimis, na zasadach i warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

Instrument adresowany jest do przedsiębiorstw z różnych sektorów, które posiadają doświadczenie, know-how oraz produkty i usługi mogące przyczynić się do odbudowy potencjału gospodarczego Ukrainy. Finansowanie może przyczynić się również do wzrostu umiędzynarodowienia polskich firm, ukierunkowanych np. na eksport lub import do/z Ukrainy. Instrumenty finansowe mogą odgrywać szczególną rolę ze względu na obecną niestabilną sytuację geopolityczną i gospodarczą. Projekt jest odpowiedzią na rosnącą potrzebę pomocy polskim przedsiębiorstwom, które już są obecne w Ukrainie, jak i tym, które planują ekspansję na ten rynek.

Typy przedsięwzięć, które będą mogły być finansowane z pożyczek:

I. przedsięwzięcia związane z realizacją kontraktów na rzecz podmiotów z Ukrainy, w tym:

- organizacja transportu, magazynowania i logistyki związanej z dostarczaniem towarów i usług dla ludności, a także materiałów budowlanych, maszyn, technologii i innych zasobów potrzebnych do realizacji projektów na Ukrainie;
- rozwój zasobów przedsiębiorstwa niezbędnych do udziału w inwestycjach związanych z odbudową i rozbudową infrastruktury Ukrainy (m.in. drogowej, kolejowej, energetycznej, sieci wodociągowej, budownictwa użyteczności publicznej oraz mieszkaniowego);
- usługi przygotowania studiów wykonalności lub projektów inwestycyjnych na potrzeby inwestycji realizowanych na terenie Ukrainy;
- finansowanie działań firm z branży medycznej związanych z wytwarzaniem produktów medycznych, w szczególności protez i opatrunków medycznych, które będą dostarczane na Ukrainę;

II. przedsięwzięcia związane z importem usług i produktów dostarczanych przez kontrahentów z Ukrainy;

III. przedsięwzięcia związane z dostarczaniem towarów i usług do firm, które uczestniczą w odbudowie potencjału gospodarczego Ukrainy.

Szczegóły są opublikowane na stronach internetowych Partnerów Finansujących:

- Banku Ochrony Środowiska;
- Towarzystwa Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych;
- konsorcjum Lubelskiej Fundacji Rozwoju i Biłgorajskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

Do dnia 16 lipca 2025 r. złożono 50 wniosków na kwotę ponad 244 mln zł.

Zawarto 4 umowy na kwotę 20 mln zł.

Należy także podkreślić, że Polska sukcesywnie inwestuje w rozwój sieci dróg i linii kolejowych na wschodzie kraju, w tym na południowym wschodzie. Część inwestycji jest realizowana w partnerstwie z Ukrainą. Dążąc w ten sposób do zwiększenia roli tej części Polski zarówno w kraju, jak i w Europie poprzez lepsze wykorzystanie gospodarcze potencjału, jak i dążenie do tworzenia impulsu rozwojowego, który pozwoli usunąć występujące jeszcze braki infrastrukturalne. Dzisiejsza sytuacja geopolityczna pokazała wyraźnie jak ważną rolę pełni dobra sieć dróg i linii kolejowych. Wspierane są m.in. inwestycje transportowe podwójnego przeznaczenia, tj. takie które mogą być wykorzystane do celów cywilnych jak i wojskowych. Do kluczowych inwestycji współfinansowanych ze środków UE należy m.in. budowa odcinków dróg S12, S17 i S19 oraz linii kolejowej nr 7, która łączy Warszawę z Lublinem, a dalej prowadzi do przejścia granicznego z Ukrainą w Dorohusku. Inwestycje te współfinansowane są ze środków Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) i programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS).

Ponadto nadal są dostępne środki dla samorządów oraz MŚP, w ramach działań infrastrukturalnych im dedykowanych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (działania adaptujące do zmian klimatu, mobilność miejska, infrastruktura dróg wojewódzkich). Ponadto, w każdym polskim województwie samorzady mogą pozyskiwać środki UE z programu regionalnego, dla którego Instytucją Zarządzającą jest Marszałek Województwa wraz z Zarządem Województwa.

Perspektywa finansowa 2028-2034

W dniu 16 lipca br. Komisja Europejska przedstawiła propozycję ws. przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych rozpoczynając tym samym proces negocjacji budżetu UE na lata 2028-2034, który potrwa około dwóch lat. Mimo, że kształt rozporządzeń będzie ulegał zmianom wskutek trwających negocjacji i rozmów pomiędzy państwami członkowskimi, Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim, to już teraz jesteśmy w stanie potwierdzić, że wsparcie dla regionów przygranicznych będzie w kolejnej perspektywie kontynuowane.

W tym miejscu warto też przypomnieć, że w dniach 25-26 czerwca br. w ramach polskiej prezydencji MFiPR razem z KE zorganizowało Konferencję Wysokiego Szczebla Regionów Wschodnich UE. W wydarzeniu wzięli udział:

Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Raffaele Fitto, ministrowie i przedstawiciele ośmiu państw członkowskich położonych przy wschodniej granicy UE - Estonii, Finlandii, Łotwy, Litwy, Polski, Słowacji, Węgier i Rumunii,

a także reprezentanci Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Regionów i władz regionalnych. Podczas spotkania KE zapowiedziała utworzenie Paktu na Rzecz Wschodniej Granicy UE, który ma stanowić średnio i długoterminowe narzędzie odpowiadające na wyzwania społeczno-gospodarcze i bezpieczeństwa regionów przygranicznych spowodowanych rosyjską agresją na Ukrainę oraz napięciami geopolitycznymi z Białorusią. Wskazano, że Pakt będzie mapą drogową (roadmap) dla skoordynowanej i długofalowej reakcji UE na potrzeby regionów przygranicznych. Jego przygotowanie ma być procesem partnerskim, angażującym wszystkie poziomy zarządzania, a wypracowanie jego głównych założeń planowane jest do końca 2025 r. lub na początku 2026 r.

Z poważaniem

z up. Ministra

Jacek Karnowski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/